This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

B M
585
.2
K37
1899
MAIN

UC-NRLF
B 3 937 413

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF
CALIFORNIA

Profesor T. G. Masaryk

a

evise Polenského procesu.

Na základě odborných dobrozdání, výpovědí očitých svědků a místní situace

sestavil

EDV. KASAL.

Cena 10 kr.

Polná, 1899.

ákladem Aug. Vítka v Polné. — Tiskem Karla Reyla v Praze-III.

69155550

BM585
.2
K37
1899
MAIN

Přítomná brožura opírá se o nezabavenou odpověď lékařů polenských, Dra Michálka a Dra Prokše v č. 139. Rad. L., o interpellaci poslance Březnovského na radě říšské v sezení 18. 23. listopadu 1899 a jest pokusem povšechného rozboru brožury Masarykovy. Hlavním pak účelem jest učiniti jasným proces polenský u nás všelijakým způsobem zakalovaný a zbarvovaný. Poslání její není vědecké, nýbrž lidové!

V Polné, 8 prosince 1899.

M320627

Zabaveno.

O všech těch snahách učiněných již po rozsudku, aby podezření bylo svaleno s odsouzeného Hilsnera, promluvil jsem již jednou velmi obšírně v »Nár. Politice« č. 285 t. r. a vyvrátil jsem, opíraje se o soudní šetření, veškerá ta podezřívání jiných osob, zejména rodiny Hrůzových.

Poukazuji proto k těmto vývodům, na nichž nebylo dosud nikým toho nejmenšího vyvráceno, tím méně brožurou p. prof. Masaryka.

Co jest v brožuře prof. Masaryka, jest věru jen smutným důkazem toho, že marně se shání Hilsnerovci po důkazech proti — jiným vrahům.

Prof. Masaryk nečetl spisů soudních, nebyl přítomen líčení, ba nebyl ani v Polné na místě činu a přes to osobuje si právo svalovati s Hilsnera vinu přímo na domácí lidi Anežky Hrůzové.

Toto bezdůvodné podezřívání nevinných lidí, osob, kterým ruka vražedná odňala dceru a sestru na vždy — takové jednání jest se strany prof. Masaryka pravým hříchem proti humanitě, jím tak často hlásané! Nazývám jeho jednání — nejmírnějším slovem — lehkomyslností! Bez znalosti materiálu, opřen pouze o domysly pronáší soud o tak dalekosáhlé věci.

Probírati jeho »vědecký spis« bylo by pro mne, právníka, pro nějž jsou směrodatny jen okolnosti soudně zjištěné, nedůstojno. Tam, kde se jedná o život člověka, nemusí svědomitý právník házeti domysly, jak to činí prof. Masaryk. Pro nás jsou rozhodnými vyšetřené okolnosti a těch prof. Masaryk vůbec nezná, jak sám se k tomu doznává.

Prof. Masarykovi dnes nemusí nikdo na jeho mělkosti odpovídati, neboť odpověď již jest dána:

1. soudním vyšetřením,
2. Hilsnerovým doznáním.

Prof. Masaryk svaluje vinu na domácí lidi Anežky Hrůzové, poněvadž vražda prý se stala nejpravdopodobněji v obydlí, či jak na jiném místě opatrnicky naznačuje »doma«.

Ad 1. Stůjž zde jednou pro vždy konstatováno: Proti Hrůzovým, t. j. proti matce i bratrovi Anežky Hrůzové bylo po rozsudku nad Hilsnerem zavedeno v měsíci říjnu 1899 k naléhání dr. Auředníčka, k telegrafickému rozkazu ministra Kindingra a k udání samého vyšetřujícího soudce Baudyše přípravné vyhledávání, Hrůzovi slyšeni jako podezřelí, nejpřísnější domovní prohlídka u nich provedena, ale řízení proti nim bylo zastaveno.

Důvody, které dnes světu prof. Masaryk jako bůh ví jaké objevy ve své brožuře přednáší, byla drem Auředníčkem již na počátku měsíce října ministru Kindingerovi sděleny, vyšetřujícím soudcem Baudyšem na c. k. státní zastupitelství podány; od důvodů prof. Masaryka líší se pouze formou a pak tím, že byly sepsány právnicky, kdežto prof. Masaryk počíná si ne ani jako laik, nýbrž jako člověk, který nemá o celé věci ani ponětí.

Soudním vyšetřováním tedy v říjnu t. r. po rozsudku nad Hilsnerem proneseným zjištěna byla neodůvodněnost podezření proti rodině Hrůzové vyřčeného. — Jestliže přes to p. prof. Masaryk neostýchá se opětně a opětně toto podezření na ně uvaliti, pak nechť posoudí veřejnost, srovnává-li se jednání jeho s humanitou.

Ovšem, řekne se, že snad p. prof. Masaryk spisů o tom nezná. Pak ale jest jeho mravní povinností, neplésti se do věcí, kterým nerozumí a kterých nezná a míti tolik mravního vědomí, aby neobviňoval ze zločinu vraždy osoby, které samým soudním vyšetřováním, tudíž forem nejpovolanějším, byly na dobro očistěny.

Ad. 2. Doznání Leop. Hilsnera v říjnu t. r. po rozsudku učiněné vylučuje naprosto možnost, že by domácí lidé Anežky Hrůzové tuto byli zavraždili. Z protokolů v říjnu t. r., tedy po rozsudku s Hilsnerem sepsaných, dověděl by se prof. Masaryk, kým a jak asi vražda spáchána byla — já ovšem o to musím pomlčeti, poněvadž dle zákona není dovoleno před skončením řízení zprávy tiskem podávati. Jestliže ale to prof. Masaryk neví, jak se může odvážit nevinné lidi z vraždy obviňovati?

Ukázal jsem tedy, že i soudním šetřením proti Hrůzovým i doznáním Hilsnerovým jest dokázán pravý opak toho, co prof. Masaryk ve své brožuře tvrdí.« *Dr. Baxa.*

I.*)

Místo a doba vraždy. Dr. Masaryk popisuje celkem správně, ač neúplně místo a dobu vraždy. Odvolává se zvláště na svědectví honících psů páně Dvořákových. Pan M. již zde prohlašuje, že vražda mohla se státi a také snad stala ne v lese, ale mimo les. Jest to zvláštní: p. M. nezná vůbec ani v nejmenším situaci — v Polné nebyl —, zná povrchně akta soudní a dobrozdání znalců a dovoluje si napsati brožuru, kdež **on** bojuje s očitými svědky, přísežnými znalci, celým soudním tribunalem, **samým přiznavším se Hilsnerem,** zkrátka jeho ničím nepodepřená, někde nemožná

*) Text ležatým písmem tištěný jest vyňatek z brožury prof. Masaryka.

možnost jest proti dokázanému faktu, jeho někde i nepravda proti pravdě, spousta fantasmat proti zdravému rozumu.

Co se důkazu těmi honicími psy týká, tož je patrno, že nedokazuje nic více, než-li že psi na jednom místě krev našli. Nebyla-li přes to vražda spáchaná na místě jiném a třeba mimo les, psové dokázat nemohou. A jestliže mrtvola do lesa byla přinesena a v něm přenášena, psové ovšem místa vraždy v lese nalézti nemohli.

A to jest také možno uvésti proti vraždě v lese? Dle toho soudíme my takto: Kde byl někdo zavražděn, tam musí býti i krev. V lese na místě vraždy krev se nenašla, ergo Anežka tam zabita nebyla. Ale krev ani doma, vůbec nikde se nenašla, snad tedy vůbec nikde Anežka zabita nebyla. P. M. jest na stanovisku již předpojatém, jelikož nepřipouští, že krev mohla býti odstraněna.

II.

Vražda nestala se na udaném místě v Březině, ale jinde. *Důkaz hlavní podává mrtvola a její hledání a — neohledání.*

Veliký a každého myslícího zarážející fakt totiž jest, že obě nohy mrtvoly, ležící na břiše, obličejem k zemi, nalezeny ležící »vedle sebe, v kolenech pak byly ohnuty v ostrém úhlu«.

Že ohnutí ostrým úhlem by nepodporovalo vykrvácení, to se tuším rozumí, o tom ani nemluvě, že by neztrnulé nohy svou přirozenou tíhou byly hned sklesly.

Obhájce. *Kdy ztrnulost mrtvolná nastává?*

Znalec. *Po více hodinách. Postupuje směrem určitým.*

Jestliže totiž stuhnutí se stává teprve po více hodinách, tedy je nálezem na mrtvole dokázáno, že po více hodin po zavraždění s mrtvolou bylo manipulováno tak, že nohy v ostrém úhlu ztrnuly. Mrtvola dána v polohu za stuhnutí a sice více hodin po smrti.

Kdo mrtvole nohy tak zkřivil? O Hilsnerovi obžaloba dokazuje, že byl viděn krátce po vykonání vraždy v Polné a uvádí se, že byl večer doma: kdo tedy byl při mrtvole? Patrně vrahové!)*

Buďte ujištěn, p. profesore, že mrtvola byla ohledána až příliš dobře; kdybyste byl četl veškery protokoly, ty veškeré nejpodrobnější, ba někdy až i malicherné podrobnosti, tož byste byl vůbec ani do marné a vám škodící práce »vědecké« se nepouštěl**) Tedy že překvapuje p. profesora poloha nalezené mrtvoly? Nás, kteří **známe** celý proces, nepřekvapuje. Ihned to p. profesorovi vysvětlíme.

V jaké poloze byla mrtvola nalezena?

Anežka ležela tváří k zemi pod větvemi smrčku asi $1^1/_4$ m vysokého. Vrahům jednalo se o její, pokud v té rychlosti možno, dokonalé ukrytí. Spodní větve smrčku toho sáhají téměř až k zemi; mrtvola byla tedy k němu dotažena, stromek ohnut, větve zdviženy a pod tyto mrtvola hozena; aby však nohy nevyčnívaly, tedy je vrahové zvedli, v kolenou zpět ohnuli, vsunuli pod

---

*) Vím ze svých skrovných studií fysiologických, že někdy ztrnutí nastává ihned, ku př. po zastřelení. Takové obzvláštní ztrnutí (jen při zvláštním poranění) je tu vyloučeno. V každém případě schází náležité ohledání a zjištění podrobností faktu (totiž ohnutí nohou) (dr. Masaryk).

**) Vy sice jste tvrdil, že vše jste řádně prostudoval, ale my zcela vážně tvrdíme, že jste akta četl »velmi povrchně«. A to vám také dokážeme, chcete-li, tedy ještě pádněji, než ve spisku přítomném.

větve, tyto opět pustili, aby přitiskly nohy ještě více; zpět již nohy vrátiti se nemohly, jelikož zmíněné větve jim v tom bránily, proto také v této poloze ztuhly. Vždyť když mrtvola byla nalezena, musely větve opět násilím býti zvednuty, aby nohy se objevily. Co jest na tom zarážejícího« pro toho, kdo celý proces **studoval**? Tedy: ovšem že ukládána byla mrtvola na místo nálezu až po vykrvácení, však **ihned** po vraždě, více hodin po vraždě mrtvolou manipulováno ani býti nemohlo (jak ještě dokážeme), při mrtvole po vraždě již nemusel býti a také pravděpodobně nikdo nebyl.

2. *Shledáván na mrtvole ještě jiný a stejně zarážející fakt. Tělo totiž leželo na břiše, na obličeji, bylo však »do mírného oblouku směrem ku pravé straně zkřiveno.«*

Patrně toto zkřivení stalo se také ztrnutím několik hodin po smrti jako ohnutí nohou.

Při přenesení mrtvoly z místa jen 3 metry vzdáleného, o němž mluví obžaloba, nemohlo se stát zkřivení trupu a ohnutí nohou; neboť toto přenesení dle obžaloby stalo se hned po vraždě, když mrtvola byla ještě měkká. Mrtvola byla tedy několik hodin po smrti, za nastalého již tuhnutí dopravena na místo, kde byla nalezena.

Jak povstalo ono zkřivení? Opět zcela jednoduše: vrahové, když již byli mrtvolu pod stromek uložili, aby ještě více ji ukryli, přišoupli zahnuté nohy těsněji k stromku pod větve (jen spodní část těla ležela pod stromkem), čímž tělo v půli se nakřivilo. S mrtvolou ovšem mohlo býti takto manipulováno jenom brzo po vraždě, dokud tělo bylo měkké, jež pak v této poloze ztuhlo a také tak bylo též nalezeno. Co na tom opět di-

vného? Ovšem p. M. na základě těchto »nesmírně důležitých« objevech kombinuje celý děj vraždy, jejž však my důkladně poopravíme.

Mrtvola buď byla přinesena nebo přivezena. Byla-li nesena, tedy byla nesena na zádech, nohama přes rameno, pravé a nohy ohnuty k vůli pohodlí a rovnováze; v poloze té drženy byly rukou. Silným špagátem, (tak se v protokole říká) kolem krku nosič rukou druhou hlavu a trup si přidržoval.

Tento nebo podobný způsob nesení není vyloučen; z Věžnice na př. na místo, kde mrtvola byla nalezena není ani půl hodiny. Mrtvola však mohla býti na místo dovezena (na trakaři na př. v nějaké bedně), Aby nepřekážela celá délka těla, byly nohy ostře na zad ohnuty.

I při vezení i při nesení mrtvola byla dána do pytle nebo něčím zabalena; v každém případě by se ostrost úhlu nohou do zadu ohrnutých vysvětlila jistě velmi snadno. I při nesení i při vezení vysvětluje se údaj daný znalcem mimochodem (315), *že nohy do zadu ohnuté byly zároveň mírně nakloněny ku straně pravé; dělal jsem mnohé pokusy na živém a vhodnou ohebnou figurinkou; i při nesení i při vezení šlo vrahům o to, aby mrtvola co možná nekrvácela. Tím dán je klíč k porozumění toho, co na mrtvole shledáno. Poznamenávám, že mrtvola byla* 155 *cm dlouhá.*

Tak tedy vysvětluje p. M. posici i dopravu mrtvoly z místa vraždy na místo nálezu; tedy že mrtvola byla přinesena sem na zádech. P. M. se domnívá, že Anežka byla zabita v obydlí. Pak čekali vrahové, až ztuhne a odnesli ji do Březiny, tedy čekali s mrtvolou asi 12—14 hodin. Na to vzal ji jeden z vrahů na rameno tak, že tělo Anežky zády jeho zád se dotýkalo a její nohy

v kolenou ohnuté ležely jemu přes rameno; za tyto ohnuté nohy si ji držel a špagátem na krk hozeným klátící tělo si přidržoval. Tak nemožným by to konečně nebylo, ale p. doktor filosofie zapoměl na důsledky takovéto dopravy. Či nemyslí, že když tělo a nohy tuhnoucí již v této poloze zůstaly, že by i jiné známky na těle byly zůstaly? Což otisky rukou nesoucího, lýtka dotýkající se ramenou, švy, záhyby roucha jak vrahova tak mrtvoly, oploštěniny na těle atd. Očití svědkové však tvrdí, že lýtka, stehna, hyždě mrtvoly byly zcela ovální, bez nejmenší známky stlačení, naopak: prsy mrtvoly, jež dotýkaly se země, na které ležela, dokazovaly svou oploštěninou, že měkké tělo bylo položeno na zem a zde ztuhlo. A pak: ten špagát . . . Však o tom níže. Jiný výklad dopravy jedná o trakaři a o bedně. Výklad velmi duchaplný: kde by se v bedně vzala rýha od špagátu, tam přec byl tento zcela zbytečným! Škrcení p. M. nepřipouští. Zároveň tvrdí, že asi byla celá mrtvola dána do pytle neb svázána v šaty, aby po cestě nekrvácela. Zas něco podařeného:

a) Jak srovná s tím p. M. svůj sedmý bod (II. kap.), kde myslí, že »na cestě« byly stopy od krve?

b) Mrtvola nalezena byla úplně vykrvácená; toto vykrvácení se však muselo státi ihned po zavraždění, sice jinak a jindy bylo by úplné vykrvácení nemožným.

c) Konečně sám doznává, že rýha strangulační (od špagátu) nebyla širší než $^1/_2$ cm. a rýha ta byla zcela ostrá, suchá, úzká, což nebylo by

možno, kdyby špagát působil na krk pytlem neb šaty zahalený.

4. *Tento výklad doplňuje se a ověřuje ještě jinými nálezy na mrtvole a předně t. zv. rýhou strangulační. Lékaři popisují: »Asi uprostřed krku na pravé straně od prostředka pravého konce rány u krku, táhne se úplně na příč krkem ryha strangulační po celé pravé straně krku až v zadu k páteři se táhnoucí. Rýha jest asi* $^1/_2$ *cm široká.*

*Z toho popisu vysvítá, že Anežka Hrůzová nebyla špagátem škrcena, sic by rýha byla také na straně levé a vůbec kolem krku celého.**) *Za to rýha jen částečná a na straně pravé svědčí danému výkladu: špagátem hlava tak byla přitažena, (možností je více) že zároveň tělo směrem ku straně pravé bylo zkřiveno.*

*Toto zkřivení trupu a odpovídající mu držení hlavy na jevo hodí se také k ráně na levé straně krční; rána tím byla zavřena a krvácení na cestě tím bylo zmírněno.***)

---

*) Při výslechu znalec I. prohodil (295), že na straně levé rýha »snad byla vztažena do rány« řezné; věc, rozumí se, měla se náležitě ohledat, snad nestačí, Ostatně rýha byla vodorovná, rána šikmá tak tedy mohl řez rýhu do sebe vtáhnout? Mohl ji jen přetnout. Dr. Auředníček (307) správně se dotýká stupně strangulace, ale, jako pravidlem v celém procesu, otázka nebyla nijak rozřešena.

**) Že rýha byla jen na straně pravé, to neodpovídá předpokládané v žalobě situaci; jestliže Anežka H., jak se stále tvrdí, byla přepadena ze zadu, byla jí, jdoucí od Polné, smyčka hozena na stranu levou; se strany pravé pro břeh úvozní klička hozena býti nemohla. Ovšem měla Anežka H. na hlavě a patrně na krku dva šátky, strangulace by tudíž nebyla učiněna. Jestliže by byla strangulována později, na krku již obnaženém, tim více by rýha musila být kolem krku celého.

Dle p. M. tedy nedochází rýha strangulační (t. j. rýha, jakou zanechávý škrtící šňůra na těle) od škrcení, nýbrž od přenášení mrtvoly (viz č. 4.) Tvrzení nepromyšlené, nemožné.

a) rýha od provázku škrtícího, že by musela jíti kolem krku celého? Toť naprosto zbytečné; vždyť leckdy i oběšenec nemá rýhu kolem celého krku, není ani třeba, aby konce škrtidla se stýkaly nebo byly zadrhnuty, netřeba při škrcení, aby sevřen byl celý krk, nýbrž jen aby smáčknuta byla trubice dýchací.

b) nalezený provaz byl uprostřed zkrvácený a až na několik vláken úplně přeříznutý, což lokálně shodovalo se s řezem krku.

c) že se to hodilo k uzavření rány a tím i krvácení zmírněno; jaká pak řeč o krvácení mrtvoly 10—14 hod. po smrti a mrtvoly ještě ke všemu zcela vykrvácené.

Celý tento bod konečně nemožným jest z toho důvodu, že celé vzezření rýhy této, hlavy a tváře zcela zřejmě dokazuje, že rýha pochází od škrcení těla živého; vždyť tvář byla napuchlá, zbarvená příznakem dušení, kdežto kdyby byla vznikla až po smrti, byla by musela tvář míti tutéž vpadlou bělost jako ostatní tělo. Konečně rýha byla úplně horizontální typická pro škrcení. Povstala-li tak, jak M. vysvětluje, musela by býti šikmá blíže hrudníku, musela by býti širší, kůže od pohybu těla při nesení ve větším rozměru a nepravidelně od provazu rozedřena, zhmožděna; nic takového ale na rýze té shlédáno nebylo.

Celá pak situace při vraždě byla asi nejpravděpodobněji tato: Anežka byla přepadena na cestě od zadu, stržen jí šat s hlavy, omráčena kamenem neb holí, hozena jí na krk smyčka a ona

povalena tváří k zemi; vrah z levé strany tísnil jí hrdlo, aby snad nemohla křičeti, táhna k sobě oba konce provázku z dola a z pravé strany krk jí tísnící, vrah z pravé strany pak provedl onen řez.

5. *K tomu, že mrtvola byla odjinud dopravena, hodí se udání obžaloby, že jí kolem hlavy košile (jen vrchní polovička) a nad košilí kanafasová sukně byla »otočena«: aby právě na cestě nekrvácela.*

Že nachází se v obžalobě výraz »otočena«, zavinila neznalost češtiny p. rady Reichenbacha, jenž protokol na místě vraždy diktoval. Správný název jest »obložena«; pod stromkem totiž směstnala se jen spodní polovice těla; polovice vrchní — aby nebyla tak brzo spozorována, přikryta byla přetaženou přes hlavu košilí, jupkami a kanafasovou sukní. V pohnuté chvíli na místě nálezu nenapadlo nikomu kontrolovati diktovaný protokol a tak dostal se i tento nevhodně volený výraz do obžaloby, ač i tak, doufám, těžko z tohoto právě dedukovati, že by snad mrtvola byla sem od jinud dopravena. Konečně, kdyby byla hlava i krk šatem otočen, tož jistě by byly shledány v něm valné stopy krve, kdežto ve skutečnosti bylo, že jen asi jako zlatníková skvrna.

6. *Že mrtvola dopravena cestou, k tomu předpokladu hodí se zpráva četníka Klenovce* (103), *že po úvoze na stráni byla znatelná stopa.*

Ne »jedna«, ale »mnoho« stop bylo lze pozorovati i na stráni v úvoze i vůkol všude. Ovšem nikoho to — kdo zná situaci — nepřekvapuje. Četníci pátrali v lese a byli na toto místo sem přivoláni výkřikem lidí, jež mrtvolu našli; když četníci — a s nimi i Klenovec — sem přichvátali,

velmi mnoho lidí po polích, úvoze, lese i stráni běhalo.

7. *A stejně nevěnována žádná pozornost neméně důležitému doznání matky Hrůzové* (100), *že stopy krevní od lidí nalezány byly již v pátek: kde? Patrně ne v lese, jestliže tam podle žaloby nebylo jinde krve než na popsaných dvou místech. Tedy na cestě?*

Opět mluví p. M. o krvi a zapomíná na svůj náhled, že mrtvola vykrvácená nesena byla 10 až 14 hodin po smrti.

8. *A ovšem hodí se k výkladu zde podanému fakt, že mrtvola přinesena na místo již vykrvácená: podle odhadu znalcova* (315), *zavražděná mohla mít 5 litrů krve, na místě našlo se krve však sotva* $1^1/_2$ *litru.*

Malý koláč krevní asi jako dlaň veliký pochází snad z rány, ve které se utvořil, nebo se usedl v šatech kolem hlavy otočených, nebo konečně byl přinesen. To, co v popisu místa říká o jiných krevních stopách, lze vyložit potřísněním krví, která v šatstvu se byla nachytala.

Jest naprostou nepravdou. Lékaři netvrdí, že našli na místě pod mrtvolou $1^1/_2$ *l.* krve, nýbrž veškeré krve, v těle zbylé, pod mrtvolou, v šatech a t. d. bylo sotva $1^1/_2$ *l.* Že ten »koláč krevní« sem mohl býti přinesen, toť náhled příliš fantastický.

III.

K tomu nasvědčuje, že mrtvola byla jen v botkách, punčochách a zbytku košile. V obžalobě dále stojí, že byla »přikryta« kalhotami, jež sahaly až po kolena: při velké nepřesnosti téměř všech udajů mohla by vznik-

nout pochybnost, míní-li se tím, že kalhoty byly oblečeny, nebo jimi mrtvola skutečně byla jen »přikryta«. Protokol pitevní konstatuje oblečení.

Pan M. tedy si asi myslí, že Anežka byla v domově svém zabita, právě v té chvíli, když byla svlečena a rozpustila si vlasy.

Předně třeba říci, že jest nepravdou, že byla jen v botkách atd. Mrtvola nalezena byla oblečena v košili, dvou jupkách, kalhotách, v punčochách s podvazky, v těžkých střevících dobře ušněrovaných, že konečky šněrovadel zastrčeny byly za střevíc. Tyto střevíce nosí naše ženy p o u z e v cestě přespolní, po domě chodí boso nebo v dřevěnkách, pantoflích. A první prací, když žena domů po celodenním vzdálení se vrátí, jest zouvání střevíců. Že kalhoty měla oblečeny, výslovně uvádí protokol pitevní. Tak, jak mrtvola byla nalezena, tak neukládají se ženy ke spaní.

O vlasech stojí (90), *že byly rozcuchané: to svědčí tomu, že byly již rozpuštěny; vrahové v lese při svém velikém chvatu, jak se naň ukazuje, nebyli by se rozpouštěním účesu zameškávali.*

Což pak jen rozpuštěné vlasy mohou býti rozcuchány? To zas výklad za vlasy sem přitažený. Ovšem těžko stanoviti, jaký účes Anežka měla, ale tolik jisto, že nějaký účes ze dvou pramenů vlasů měla. Komu pak napadne si mysliti, při terminu »rozcuchané vlasy« na vlasy dříve rozpuštěné. A konečně, slyšel M. od některé ženy, že vlasy před spaním se rozpouštějí? Právě naopak: nosí-li žena za dne vlasy rozpuštěné, tedy na noc splétá si je, aby jí nepřekážely; spíše ráno obyčejně vlasy se rozčesávají. Onen důležitý nález dra. Bulova — ten dlouhý ústřižek vlasů parallelních — nemůže pocházeti z vlasů

spletených? Soudíme pravděpodobně, že rozhodně ano.

Na hlavě našlo se 8 ran $2^1/_2$—6 cm dlouhých (kamenem nebo kameny?) Žaloba tvrdí, že rány byly proto, aby omráčily (380).

To však odporuje tvrzení, že Anežka H. také byla strangulována. Vrahové totiž podle předpokladu obžaloby měli »největší chvat« (380); *vrahů bylo více (mluví se pořád o 3): K čemu by oběť svou takto napřed tlučením do hlavy omračovali, když ji mohli omráčit strangulací? A k čemu by ji byli omračovali, když jich bylo tolik, že přepadenou mohli svázat a ucpat ústa?*

Anežka H. měla na hlavě dva šátky (304); *jsou na těch šátcích stopy úderů? Mluví se jen o krevní skvrně na šátku jednom.*

Místo toto svědčí, že vrahové měli více praktičnosti a šikovnosti, než p. M. jim připouštěl: právě, kdyby ji chtěli dříve vázati a pak vražditi, dokazovali by, že tolik nespěchají. Omráčili proto, aby oběť se jim nebránila, strangulovali, aby snad přec ještě se — pro jistotu — neprobrala a nevzkřikla a dílo jim nepřekazila. Tedy v malé chvíli více aktů vražedných, aby rychleji a jistěji se jim pracovalo. Šátky s hlavy byly rozhodně při aktu vražedném dolů strženy, jinak byly by zůstaly i na nich stopy bušících kamenů.

Ty dva šátky nalezeny 6 metrů od místa činu »složené« (15)*! Vrahové v »největším chvatu« měli k tomu čas? Podle počasí (březen a deštivý den) Anežka H. šátky na hlavě jistě měla. Doma ovšem šátky se skládají.*

Termin »složené« jest zcela chybným; šátky byly »stočené«; vysvětliti možno — úmyslně snad

tak napsáno nebylo — opět nevalnou znalostí češtiny p. rady Reichenbacha.

Dr. Bulova zjistil, že kabátek, jejž podle obžaloby mrtvola měla na obou rukách nad lokty oblečený«, byl zapjatý: chvátající vrahové jí kabátek svlékli, pak jej zapjali a nastrčili na ruce?

Nepravda. Jednak jest podivné, jak Bulova mohl to zjistit, když mrtvolu neviděl, jednak **zjistiti** to ani nemohl, poněvadž jest to planý výmysl: jeden kabátek byl úplně rozepjatý, druhý (spodní) zapjat pouze na jeden knoflík na ňadrech; **tak** ovšem možno kabátky přes hruď přetáhnouti, aby zůstaly pouze navlečeny na rukou.

Lékařové, aby se mohli podívat do kabátce, rozřízli jej nůžkami.

Nepravda smělá, pane profesore! Tvrdíte něco zcela jistě, co nevíte, co ani věděti nemůžete. Ba ani hrobař pomáhající při sekci nůžek nepoužil, ba je odmítl, když mu byly nabízeny.

Pan dr. Bulova a jeho choť, znalkyně prací ručních (sama kdysi měla školu šicí) konstatovali, že košile a její součásti byly přestřihovány — nůžkami! Nůžky v lese?

Velmi podařené! Sl. Prchalova, která nejen měla, ale dosud má školu šicí, příseżně dotvrdila zcela přesně, že košile a j. byly pouze trhány a nožem řezány. Mluvil jsem ještě nyní s dotyčnou slečnou a ona zcela jistě prohlásila, že mýliti se **nemohla**. Buď tedy praxe paní Bulovové jest velmi pochybna, nebo — jak p. dr. Baxa vám pověděl — »střiháno« bylo na šatech už po vyšetřování soudním; z d e bude třeba soudního šetření a jsme zvědavi, co se z toho vyvine.

Konečně pro vraždu v obydlí mluví fakt (18. 19), *že prsty a dlaně byly jen krví zbroceny a že za nehty*

obou rukou nalezena jen krev, žádné bláto, ačkoli se vražda podle žaloby stala v lese na měkké půdě jarní, deštěm zkypřené.

Opět se něco p. doktorovi povedlo! Byl někdy p. profesor v lese? I kdyby hodně v lese pršelo, jest v mechu bláto? (ač tehdy nebylo tomu tak; viz níže.)

Pro vraždu v obydlí mluví také čistota mrtvoly — byla snad umyta.

Inu ovšem: vrahové měli mrtvolu kolem 12 hodin doma, kdy z dlouhé chvíle snad také umyli a pak přiměřené ustrojili; kdo ví, jestli ji nedali také před smrtí zaopatřiti! Náhodou ale při tom umývání, ač celou ji umyli, na zkrvavené ruce a krk zapomenuli.

Konečně by sem ukazoval také fakt, že při pitvě nalezeny v žaludku hojné zbytky jídla, hlavně mléka.

Tedy na základě toho zabili Anežku její matka a bratr (výslovně to řečeno na str. 5., řádek 2. a 9. zdola) doma; náhodou ale je zjištěno, že tehdy u Hrůzů měli k večeři bramborou polévku a brambory, kdežto u sl. Prchalové svačila Anežka před svým odchodem m l é k o; po bramborách nebylo v žaludku ani stopy. Konečně vážně lze dokázati, že Anežka tehdy domů ani dojíti již nemohla:

1. tehdy právě na poli u Věžničky orali; oráči však Anežku domů jíti neviděli, oral to právě starosta a sice hned pod lesem u cesty, po níž Anežka by nutně musela jíti, vlastní pak bratr její blíže stavení Hrůzových; i kdyby byl býval starosta již domů odešel, musel by ji viděti ze svého dvora nebo stavení. Anežka pak je minouti nemohla, neboť: dle zvyku na venkově — jistě by dávala pozdrav »Pomáhej Pán Bůh!«

2. lidé ve vesnici vůbec Anežku tehdy na večer neviděli;

3. jisto jest, že někdo v lese číhal a přepadl omylem pí. Vomelovou; Anežka šla touže cestou krátkou dobu na to, nikdo ji více neviděl a v oněch místech nalezena zabita: možno zcela logicky tedy souditi i o jejím přepadení?

IV.

Zase nepravda. Svědkové a lékaři pod suggescí rituelní vraždy nebyli; vždyť až do soboty večera nikomu nic takového nenapadlo. Lékaři a vůbec všichni, kdo při nálezu mrtvoly byli přítomni, byli téměř přesvědčeni, že jedná se o zločin vášně; a ještě i po zjištění neporušenosti dívčí přemýšleno o všech možných perversitách pohlavních. V sobotu večer ještě řekl lékař, že jest mu divno, p r o č byla zabita; na vraždu rituelní ani nevzpomněl. Proto také v celém protokole, ve všech znaleckých dobrozdáních ani jedenkráte neužito slova »nůž košerácký«, »košerování« a pod. V soudním šetření byl právě Hilsner prvním, který mluví o potřebě křesťanské krve u židů. O zaříznutí, ráně řezné ovšem se mluvilo, to ale nikoho nemůže překvapovati; vždyť přec jen zaříznuta byla. Když na př. někdo se oběsí, neřekne se: zemřel smrtí zadušením, maje krk ovinutý šňůrou; řekne se prostě: oběsil se. A Anežka byla nalezena zaříznutá, byla tedy pouze zaříznuta. Nad tím přec se p. M. pozastavovati nemusí.

Způsob vraždy. *Obžaloba, svědkové i lékařové byli patrně pod suggescí vraždy rituelní.*

a) *Mluví se proto mnoho o noži košeráckém, jako by vlastní vražda byla jím spáchána. Slyšíme proto stále o ráně »řezné«, o »říznutí«, o »podřezání krku« a t. p., zkrátka o zakošerování.*

b) *Anežce Hrůzové nebyl krk podřezán, nýbrž byla zapíchnuta; rána na levé straně krku byla způsobena bodnutím a řezem obyčejným.*

Rána je jen 8 cm dlouhá: to není žádné podřezání.

Anežka tedy měla býti zapíchnuta. Soudí tak Masaryk z délky rány; nevzpomene však, jak byla rána měřena. Mrtvola ležela na pitevním stole, majíc pod znakem poleno; následkem toho hlava klesla notně dolů a rána na krku se roztáhla napříč od ňader k bradě; tím zvětšila se sice na své šířce, na délce však (t. j. délce řezu) se valně zkrátila. Kdyby byla bývala rána měřena, pokud hlava přímo k tělu ležela, byl by udaný rozměr daleko větší.

Dalším důvodem k tomu náhledu Masarykovu jest mínění jeho, že by »*nůž košerující, vůbec řezající byl by narazil na kost za uchem a nemohl by vniknout do hloubky až k páteři.*« Na vyvrácení toho postačí pouze věděti, kde rána se na krku nacházela a sáhnouti si na kterýkoliv lidský krk; každý lékař se této větě usměje.

K citovanému zde výslechu mohu podotknouti jen tolik, že znalec se poněkud méně případně při výslechu — v protokole jest udáno správně — vyjádřil; ono »hlubší« není míněno o ráně do vnitř masa, — nýbrž na povrchu krku.

Pověrečné košerování odpadá také podle datum: 29. března bylo již po hlavních židovských svátcích.

Poznámce té se pouze pousmíváme. Avšak i zde možno připojiti, že vrahové měli svoji oběť

vyčíhanou již dříve, což svědky dokázáno; že se jim plán jich zdařil až nyní, za to kalendář nemůže. A konečně vrahové věděli, že již ve čtvrtek a pátek Anežka do šití nepůjde — byly svátky — proto chtěli za každou cenu ve středu ji dostati.

a) *Místo kolem mrtvoly předměty, zavražděné náležejícími, přímo vyzývavě bylo postřeno.*

Opět nepravda. Vždyť předměty zavražděné byly teprve po několika dnech nacházeny, tak dobře byly pod stromky v lese ukryty. Tedy nejen mrtvola, ale i její majetek byl pečlivě — pokud možno bylo při chvatu vrahů — ukryt.

b) *Jaká tajnost, když na místo domnělého přepadení ze samé Polné dobře vidět? A nebylo by do Polné také slyšet?*

To nemožností ani mysleti. Ovšem napsal to člověk, jenž nemá ponětí o místu vraždy. Zde v Polné se tomu každý zasmál a pana profesora politoval, že jest tak naivní.

c) *K odhalení zločinu přímo se vybízelo?*

Zase již nepravda. Vše bylo tak nápadné, že zavražděná marně byla tak dlouhý čas hledána, ač kolem onoho místa po celé tři dny mnoho přešlo lidí; jinak souvisí bod tento s 24.

Že by rituelní vražda vyplývala z ducha náboženství židovského, to právě křesťan nesmí tvrdit; křesťan přejímá přece celý St. Zákon, a ten že by měl takového ducha?

Ani v talmudu rituelní vražda se nehlásá.

Není také žádné tajné sekty praktikující vraždu rituelní.

Nechť odpoví na tento bod řeč poslance Schneidra na říšské radě 10. list. 1899.*)

Přicházím ještě k jednomu případu, jenž se přihodil v Tisza-Eszlar. Víte, pánové, že se onen případ následovně odehrál? (Posl. Tittinger: Autenticky?) Ano, autenticky (věrohodně). Bylo dokázáno, že to byla vražda rituelní a tu stalo se následující:

U žida Guttmana, předsedy israelitské alliance ve Vídni, byl postaven vlastní telegrafický apparát. Učiněno bylo to, co jinak nikde se nestane, totiž to, že mezi Nyiregyhazou a židy vídeňskými zvláštní telegrafní spojení zřízeno bylo, aby páni židi o každém slovu, které proneseno bylo, přímo zpraveni byli, aniž by ostatní svět, ba ani úřady co zvěděly. Ať to jednou žádá křesťan! Já se vás táži, páni ministři, zda-li byste mu to povolili? Já myslím, že ne. Nuže a rituelní vražda byla prokázána zřejmě. Přece však byli vinníci osvobozeni.

20.000 židů by nám pobili.

Dnes, kdy onen muž je mrtev, mohu vám dáti vysvětlení o osvobození jejich. Hrabě Andrássy**) byl tázán: »Věříte vy, že to byla vražda rituelní?« — »Oh«, pravil on na to, »samo sebou se rozumí, že ano; vždyť byla prokázána; to se absolutně nedá popírat.« — Proč pak jste je tedy neodsoudili?« — »Jo«, řekl Andrássy, »tu by byl lid druhý den snad 20.000 židů pobil a

*) Celá uveřejněna byla v nekonfiskovaném č. 7. a 8. čísla »Lidového Listu« a vyjde v několika dnech v samostatné brožuře.

**) Tehdejší uherský ministr spravedlnosti.

odkud bychom pak vzali peníze, když bychom židů neměli?« (Slyšte! Slyšte!)

Není taková odpověď významnou pro uherského ministra? To objasňuje rozsudek nad vinníky v Tisza Eszlar. (Posl. Tittinger: Citujte raději žijící a ne mrtvé ministry! — Posl. princ Liechtenstein: »Mně to Andrássy řekl!« — Hlučný souhlas a hlasy: Sláva Liechtensteinovi!)

Vražda v Korfu a Vratislavi.

Pánové! Podívejte se, zde mám rukopis jednoho z nejváženějších občanů v Korfu, on mi vylíčil pravý stav věcí o vraždě a pořídil opisy aktů o tomto případě, který se dne 8. dubna 1891 s ubohou Marií Desillovou udál.

Také ubohá Desillová měla hrdlo úplně podříznuté a úplně vykrvácená byla nalezena. Kam pak přišla krev Dessilové?

Kam přišla krev ubohé Anežky Hrůzové?

A tu má soudní zástupce v Rakousku tu neuvěřitelnou myšlénku, matku obviňovati, že své vlastní dítě zavraždila, krk jí podřezala, jí krev odňala. To může jen podplacený rakouský soudce učiniti.

Pánové! Já nenalézám výrazu nebo nechci jej užiti. A poněvadž jistí pánové vždycky popírají, že skutečně rituelní podklad existuje, tu vám připomínám proces, který ve Vratislavi se odehrál, kde kandidát rabinatu zcela otevřeně doznal, že jednomu chlapci krev odňal, aby sebe očistil. (Slyšte! Slyšte!)

Po 30 let žádný žid nevisel!

Pánové! Ptejme se tedy dále, jak to všecko přijde. Tu přicházím na mé předešlé poznámky, které na to ukazovaly, že židé v té myšlénce jsou odchováni, že jsou vyvolený národ Boží. V této myšlénce oni žijí a umějí to tak zaříditi, že všecko ostatní obyvatelstvo samo k téže myšlénce přijíti musí. Židi mohou dělat co chtí, oni nejsou trestáni. Já se táži vás, páni juristi zde přítomní, dovedete se upamatovati, jest-li během 20ti neb 30ti let jen jediný židovský zločinec v Rakousku, který se dopustil vraždy, byl pověšen? (Hlasy: Nikoliv!) Ne, tu dovedou židé nebe i peklo rozbouřiti, aby byl osvobozen a ne pověšen.

Tajná tradice v židovských školách.

Já ještě ani nevím, který z těch pánů na ministerské lavici je ministrem vyučování, tak málo jsem se dosud o sestavení ministerstva staral.

Zde jest (ukazuje knihu) krátce sestavená věro- a mravouka pro israelitskou mládež, spracovaná od dr. G. Wolfa, osmé opravené vydání, Vídeň 1892, Alfred Hölder c. a k. dv. tiskárna. Zde stojí v § 6. na str. 15, když totiž napřed o různých předpisech jednáno jest, následující lapidární věta — prosím, pánové, račte dáti pozor (čte): »Mimo přikázání a zákony, jež obsahuje písmo svaté, předpisuje nám náboženství ještě přikázání, které z tradice (Hlučné: Slyšte! slyšte!) zděděny jsou«.

Na str. 83. israelitské věrouky a nauky o povinnostech, pomůcky při náboženském vy-

učování israelitské mládeže od Leop. Bräuera, 5. vydání 1876, Vilhem Brautmüller — nota bene obě tyto učební knihy jsou úředně approbovány (přehlédnuty a povoleny) — stojí v §. 4. (čte): »Židovstvo uznává tudíž mimo pravého zákona v Thoře, ještě od Mojžíše pocházející, ústní podání nebo-li tradici, která psaný zákon vysvětluje a bližší ustanovení pro tato cvičení udává (Slyšte! slyšte!) a na str. 84 najdete, jak od druhého století dle »obvyklého letopočtu« — v takovéto knize ovšem nesmí býti slovo »křesťanský« obsaženo, my lidé říkáme »po narození Krista« — výslovně následující jest doloženo.

Já to s dovolením pana presidenta přečtu. (President zvoní.) Vždyť to jest jen několik řádků.

President: Ale to přece nepatří k věci.

Posl. Schneider: Pane presidente, mějte se mnou strpení jako s jinými pány, já jsem také jenom křesťaň. (Veselost)

(Čte): »Všecky od Sofrinna a Synhedriena pocházející zákonité předpisy a nařízení byly ke konci druhého století po početí obvyklého letopočtu cvičením a ústním podáním ve školách od pokolení na pokolení přenášena. Napsání téhož bylo dokonce jako protizákonné zakázáno. (Hlasy Aha!) Když však v té době látka tato velice se množila« — ono totiž přišlo mnoho židů, kteří všickni vyprávěli: mně sdělil můj otec to neb ono tajemství, jež zvěděl od svého děda a praděda atd. až ku jednomu z předků, jemuž je konečně sám Mojžíš řekl na hoře Sinai (veselost), tu uznali to za účelnější, velký počet takovýchto předpisů sebrati a napsati.

Sbírka těchto ústních zákonů zove se Mišna, »Nauka«. Mišna byla během následujících století rozšířena a doplněna a tu se dostaly přepestré věci dohromady.

Konečně přišli někteří rabíni ve Španělsku a Polsku, kteří tu celou věc jaksi do pořádku přivedli a Šulchan Aruch (to jest pokrytou tabuli) utvořili.

Z tohoto Šulchan Aruchu uspořádány později výňatky.

V r. 1882, nemýlím-li se, konána byla v Budapešti schůze kolem 380 rabínů (viz Eckerovo »Zrcadlo židovstva« z r. 1884.) z celého světa, kteřížto prohlásili, že jsou už jen židé dle Šulchan Aruchu, jiných židů nestává.

Dnešní židé skutečně již také nestojí na zákonech Mojžíšových; zákon Mojžíšův jest již jenom zástěrkou, ve skutečnosti jest jejich vírou talmud, jak v Šulchan Aruchu obsažen jest. Tak se mají věci.

Aby však pánové měli jakýsi pojem o tom, k čemu se křesťanské krve užívá, dovolím si z této knihy citovati následující.

Kniha má název: »Il sangue cristiano nei riti ebreici della moderna sinagoga. Rivelazioni di neofito ex Rabbino. Prato 1883«. — (Česky: »Křesťanská krev v židovských obyčejích moderní synagogy«.

Zde stojí na str. 19. o příčinách, pro něž židé křesťanskou krev potřebují — následující — já to hned přeložím: Příčiny jsou: Nejprve nenávist proti křesťanům, v níž vychovávají syny své od prvního okamžiku, kdy tito na svět přišli. Oni jsou toho pevného přesvědčení, že to Bůh

poručil, křesťany nenávidět a zabíjet. (Slyšte! slyšte!)

Potom přijde druhá příčina a tou jest pověra; a pak třetí bod a ten jest zajímavý a já musím poněkud blíže se jej dotknouti, poněvadž včera kollega Türk mínil, že se mu děj s rituelní vraždou nezdá tak docela správným, poněvadž Mojžíšovo náboženství starší jest než naše*). Zde jest následující objasnění pro koll. Türka, je-li zde, snad ho to bude zajímat.

Příčina jest tedy ta, že Kakamové nebo-li rabíni jsou v pochybnosti, jest-li to snad přece není možno, že Ježíš z Nazareta, syn Marie z Nazaretu, přece snad mohl býti očekávaným Mesiášem. Proto mají za to, jest-li on jím byl, pak se aspoň krví křesťanů před eterna dennazione, to jest před věčným zatracením zachráníme.

Papežové a rituelní vraždy.

Když již o této věci mluvím, musím také o »Neue Freie Presse« se zmíniti. Já jsem roku 1895 v této sněmovně z této knihy rabína Moldavy několik míst citoval. Tu se do mne pustil ve $2^1/_2$ sloupcovém článku v »Neue Freie Presse« vydavatel »Jüdische Presse«**) v Berlíně, veliký rabín před Hospodinem, Hirsch Hildesheimer a citoval jednotlivé papeže a polské krále,***) kteří

*) Tím chtěl Türk říci, že nemůže v Mojžíšově zákoně býti návod k rituelní vraždě, neboť tehdy ještě křesťanství nebylo. — To také nikdo netvrdil. P. red.

**) „Jüdische Presse" = „Židovské Noviny".

***) Totéž učinil v poslední době žid Bohumil Bondy v příčině vraždy polenské. Řádkům jeho propůjčil místo — „Hlas Národa".

všickni se proti rituelní vraždě vyslovili a t. d. Pánové, já vám mohu naproti tomu citovati nesčíslný počet papežů, kteří opak toho potvrzují; či nemůžete si představiti, že ti nesčetní svatí, kteří dle katolické hagiografie za svaté proto byli označeni, poněvadž krev svou pro bodání a rány židů vyceditи musili, že by tito mohli býti za svaté prohlášeni, aniž by tehdejší papežové o tom věděli a s prohlášením za svaté souhlasili? Myslíte, že to všecko na lžích spočívá? Zde v této knize od Eisenmengra jsou nesčíslné případy uvedeny. Ostatně třeba jen nahlédnouti do Bollandistů a nalezneme dokázaných vražd mnoho jež tam jsou zaznamenány.

Hildesheimer označil Moldavu co ochlastu. Pánové, i kdyby to pravda bylo, že on byl ochlastaným židem, co je tím dokázáno? Skutečnosti, jež on napsal, tím přece nejsou vyvráceny, když se řekne, že on byl ochlastou. On jistě psal v střízlivých okamžicích.

Ostatně je jisto, že v podnapití často se propoví pravda. V našem radničním sklepě*) nachází se staré německé přísloví:

»Když vstoupí víno do hlavy,
nic nezůstane tajným,
tu poví chudý i bohatý
své zločiny i zvyky«.

Možná, že Moldavo skutečně tu a tam byl opilý, nu a pak právě propověděl pravdu.

Co přísahal rabín Moldavo.

Ptám se ale dále: Jestli se opravdu tak choval, jak »Neue Freie Presse« píše, jak to přijde,

*) Velká vídeňská restaurace.

že týž Moldavo na to slovy tak lapidárním celou přísahu uvádí, kterou otci svému přísahati musil, když jej tento do krevního tajemství zasvěcoval.

Já vám přísahu tu přečtu, jest velice zajímavá.

On praví: »Můj synu!« — a když jej políbil, řekl: — »Činím tě tímto svým nejintimnějším důvěrníkem, svým druhým Já (svým alter ego«.) Když pak mu vložil tak zvanou »korunu« na hlavu, pokračoval: »Můj synu! Já tě zapřísahám u všech živlů nebe i země, abys zachoval toto tajemství v srdci svém a nesdělil je nikomu, ani tvým bratřím, ani tvým sestrám, ani tvé matce, ba ani manželce —, žádné živé bytosti, zejména žádné ženě. A kdyby se přihodilo, že bys jednou jedenácte synů měl, tu sdělíš toto tajemství jen jedinému, a sice tomu, jejž uznáš za nejmoudřejšího a za takového, jenž nejvíce hoden a schopen jest, toto tajemství, které tobě nyní sděluji, zachovati. Ty také budeš pozorovati, zdali tento syn věrným a horlivým jest v naší víře. Já ti opakuji: Chraň se sděliti toto tajemství ženám; ani svým dcerám, ani své matce a také ne své ženě; jen tomu synu, jejž za nejhodnějšího uznáš.

Můj synu! Země odepřiž tobě hrobu, jestliže v kterékoliv době, za jakékoliv okolnosti, jednou toto krevní tajemství, mimo svému synovi, jejž za nejhodnějšího uznáš, prozradíš. Chraň se, prozraditi otce svého, tím, že bys toto božské tajemství, jež od Boha pochází, šířil. Moje kletba nechť v tom okamžiku snese se nad tvou hlavu a pronásleduje tě až do tvé smrti a po celou věčnost.«

V.

1. **Svědectví.** »*Základním pramenem*« (388) *pro obvinění Hilsnerovo je svědectví Pěšákovo.*

Dlouhým výkladem chce Masaryk dovoditi ze svědectví Pešákova a Vomelové, že dlužno pochybovati o jich jistotě a že následkem toho jest nejisto, byl-li vůbec Hilsner tehdy na onom inkriminovaném místě. Velmi významným jest, že i sám soud pochyboval o výtečnosti zraku pana Pešáka a dal se o pravdě jeho slov úřední komisí přesvědčiti; toť velmi významný a pádný dokument pro pravdu svědectví p. Pešáka a konečně sám Hilsner po odsouzení doznal, že i on Pešáka viděl a poznal.

2. *O Vomelové* (*starostová z Věžnice*) *obžaloba tvrdí, že na zpáteční cestě z Polně do Věžnice byla Hilsnerem přepadena, že se na ni* »*vyřítil, považuje ji od zadu a z dálky za Anežku H. obvláště, ana Johanna Vomelová s A. Hrůzovou stejnou výšku měla a podobné sukně nosila.*«

A pí. Vomelová? Myslím, že kdo bude čísti její svědectví, jak je sám Masaryk otiskl, spíše bude věřiti, že b y l to Hilsner spíše než někdo jiný. Ovšem s ní i my rádi uznáme, že jest rozdíl mezi Hilsnerem v tak vážné chvíli, rozčileným, uřícenym, a Hilsnerem před porotou, po dlouhé vyšetřovací vazbě. A pak pamatujme, že tu svědčili naši venkovští lidé, kteří třesou se posvátnou bázní při vzpomínce na přísahu, kteří bojí se pronésti nějakou třeba i pravdivou možnost, za kterou jim neručí celá jich duše.

Jestliže Hilsner, jak Pěšák tvrdí, se díval k městu, patrně také Anežku Hrůzovou už po chůzi a také po obleku znal, jak tedy mohl přepadnout Vomelovou?

A což nemohl pan Pešák viděti Hilšnera až po přepadení Vomelové? Dala by se snadno vysvětliti situace asi takto: Vrahové vyšli z města; spatřili Vomelovou a pokládali ji za Anežku, jelikož byly obě asi stejné postavy a nosily podobné sukně. Hilsner asi, když byli již blízko, ostatní dva (?) předběhl (jeden ze spoluvrahů pajdal) a zastavil Vomelovou; oznámil pak druhým, že se mýlil, vrátili se na místo výhodnější a čekali na pravou svoji kořist.

3. *Obhájce Hilsnerův správně ukazuje na nesouhlas svědků co do času: jedni Hilsnera viděli o 5·10 v Polné, Pešák o 5¼ u vršku u Březiny, třetí mezi 5-6 v městě. Obhájce z toho dovozuje alibi obžalovaného.*

Ten hrozný nesouhlas! Každý, kdo zná, jak úzkostlivě na venkově udávají na minuty čas, ten uzná tento nesouhlas za malicherný. To se na př. nemusí pranic p. profesor diviti, až se bude někdy na venkově ptáti: jak daleko jest tam a tam? — Řeknou mu: tak malá hodinka; — a on zatím tam pojechá si dobré půl druhé. U nás čas po lekárnicku nečítají. A konečně ty různé údaje tak nemožně nevavirují.

Konečně pak, byl-li kdo opravdu k tomu kompetentním, aby dokázal Hilsnerovo alibi, byl to Hilsner sám. Proč toho nemohl dokázati, ač vedl svědků několik, jež náhodou vypovídali namnoze proti němu a on všeobecně usvědčen ze lži. Poznámku p. Masaryka o »utíkali úprkem« dobře illustruje v prohlášení svém dr. Baxa.

4. *Velikou roli v žalobě hrají šedé kalhoty Hilsnerovy. Znalci na nich nalezli stopy krve lidské — žaloba vidí v tom svědectví pro účast Hilsnerovu při vraždě. Proč se jedná jen o kalhotách? Proč se také nehledal a neprohlžel kabát?*

Jestliže na těch kalhotách nalezeny stopy krve: nemohla se krev na ně dostat způsobem rozmanitým a dávno?

Znalec prof. Reinsberg (258) (*při výslechu!*) *o skvrnách výslovně říká: »buď jsou staré a otřené, aneb že byly kartáčem omyty, aneb jinakým způsobem prány«.*

Kabát, jenž asi byl hojně krví poznamenán, Hilsner bezpochyby spálil, mělť k tomu téměř 5 dní času; proto nebyl prohlížen, že, ač hledán, byl již asi zničen. Jisto tedy jest, že na šatu Hilsnerově krvavé skvrny byly; nepocházely-li z vraždy, proč tedy Hilsner nedokázal, jak k nim přišel? On sice tvrdil všelicos, náhodou ale mu vše vlastní jeho svědci vyvrátili. Co z toho tedy přirozeně plyne.

VI.

Z protokolu vidět člověka duševně nad průměr slabého, zejména charakterisuje ho zásadní zapírání a lhaní; obhjáce správně ukazuje, že zapírá i tam, kde si právě tím škodí (418).

Hilsner. — A což to na váhu nepadá, že matka i bratr, na které Masaryk vraždu svádí, jsou lidé tak poctiví, dobří, dobrosrdečně prostí, že vůbec nedovedeme si představiti člověka jemuž by takového něco napadlo jako Masarykovi. Dále pak nemyslíme, že by bylo možno prohlašovati Hilsnera za slabomyslného; o sobě vypovídal bezmyšlénkovitě, o jiných dovedl vypovídati správně? Pamatují se, že chtěli kdysi Hilsnera za blázna prohlásiti již dávno.

Mezi jednotlivostmi zasluhuje povšímnutí svědectví (209), *že šaty často převlíkal. Upozorňuji na to, protože i v kritický den svědkové různí na něm viděli šaty různé.*

Žaloba dovolává se také hlasu lidu proti Hilsnerovi, ale zapomíná, že týž hlas lidu napřed se obracel proti osobě jiné.

Hilsner se zajímal o děvčata (u Prchalové?) vůbec (»nás prohlíží« — »nás tak prohlíží«).

Právě to svědčí, že Hilsner měl šatů více, čímž také možno si trochu osvětliti ty dvoje šedé kalhoty; jinak bod tento zvláštního významu nemá.

O části VII. buď se již zde mluvilo, nebo jest méně významná; slabost argumentace pana obžalobce my necítíme. Všichni vrahové mohli Vomelovou předběhnouti, všichni mohli mysliti, že jest to Anežka, ale sám Hilsner se *přesvědčil*, že to ona není, zarazil se a vrátil se zpět. Co v tom překvapujícího?

Žaloba . . . osobě jiné. Toť právě důkazem objektivnosti lidu našeho, jenž nehnal se na Hilsnera slepě.

A že Hilsner . . . prohlíží, to dokazuje, že opravdu si Anežku již dříve vyhlížel a vyhlídl z děvčat ostatních, řekl pak i sám před svědky, že »má holku z Věžničky«.

VIII.

Varia. 1. *Ve středu a pak ve čtvrtek ve dne a také v noci velmi silně pršelo: nepřičinilo to k tomu, že stopy krevní a jiné na př. na cestě byly smazány?*

Není pravda. Ve středu na příklad bylo právě velmi pěkně, teplo, sucho, k večeru pak dostavil se mrazík.

Ve čtvrtek dešťoměrná stanice v Polné měla $3^1/_2$ *mm*, v Dobroutově as 4 *mm* deště; v lese však i silnější dešť nic neznamená.

2. *Je bez významu, že hůl nalezená u mrtvoly uříznuta byla v lese k Polné, ale směrem opáčně od Polné, k Věžnici?*

Když již i o tom chce Masaryk mluviti, tož jej poučíme, že byla sice hůl uříznuta blíže k Věžnici, ale ne za místem, kde vrahové omylem na Vomelovou čekali. Tož i toto tvrzení nedůležito.

3. *Je na př. možné, aby člověk s krkem tak prořízntutým, jak se to stalo Anežce Hrůzové, již ani nevdechnul.*

Nad tím se p. Masaryk pozastavuje? Snadno lze vysvětliti z nálezu oduřelosti a modré barvy na obličeji, že Anežka zařízntuta byla napolo již udušená, tedy v bezvědomí, smrti blízká, kdy dýchací centra byla již ochrnuta.

Rána t. zv. strangulační není ohledána. Tato rána prohlašuje se však za »životu nebezpečnou« (20): *učiněna prý byla před »zařezáním«* (296, 301): *jestliže byla tak silná, že byla životu nebezpečná, nemusily se na mrtvole zjevit některé znaky? A které?*

Nejen ohledána, ale do nejmenších podrobností ohledána; ať jen prohlédne si M. ohledační protokol. Strangulace mohla míti za následek i smrt, kdyby byl vrah škrtící déle provázek byl nechal na krk působiti; toho však asi si vrahové nepřáli; rozhodně byla Anežka strangulována před řezem a na mrtvole také jsou toho patrné známky: naduřelost obličeje, modrá barva, reakce krevní — a to vše v ostrém rozdílu s ostatním tělem.

4. *Zejména zdá se mi důležitým doznání znal-*

covo (313), *že na prsech byly ostré odřeniny; obžaloba o tom nemluví, ale je to jistě důležité.*

Ovšem že o tom obžaloba mlčí, poněvadž v lékařském protokole není o tom ani zdání; o »prstech« ano, o »prsech« ani památky.

5. *Co dále znamená naduřelost na rukou?*

6. *Mluví-li se o strangulaci od košile na ruce levé a pravé, pokládám to za nesprávné: náležité objasnění těchto údajů vedlo by tuším k tomu, že zavražděná byla před zavražděním (špagátem?) svázána.*

Ony otoky rukou povstaly právě strangulací od košile a jupek: to dokazuje, jak násilně byly tyto oděvy s mrtvoly přes hlavu strženy, že zaškrcením jich na ramenou a v nadloktích povstaly rýhy strangulační. Domněnka o svázání rukou jest jen nemožnou fantasií p. profesora.

7. *Lékařové na př. nevyšetřili hutnějších zbytků potravy v žaludku nalezené.*

Jak opět toto může p. Masaryk lehkovážně tvrditi? Vždyť lékařové přesně udali obsah žaludku; co tam nebylo, to přec ani oni nalézti nemohli. Že by si p. profesor něco jiného tam míti přál, za to oni, ani žaludek Aneščin přece nemůže.

8. *Přímo zarážející je, jak znalec při výslechu* (302) *ukazuje na možnost, že zavražděná na hlavě byla poraněna nalezeným kamenem, kdežto se to dobrozdáním pitevním doslovně popírá.*)*

*) Uvádím místo z dobrozdání pro logiku přímo hroznou: »Co se nalezených nástrojů týče, můžeme tvrditi s určitostí, že poranění na hlavě (č. 8.) mohlo způsobeno

Zase nápad podařený; na místě vraždy nalezeno bylo velké množství různých kamenů, z nichž některé asi sem byly schválně sneseny, Kdyby měly býti všechny kameny sesbírány a uschovány, byl by musel dojeti pro ně vůz, při čemž ještě není vyloučena možnost, že by ten pravý ani tehdy mezi nimi nebyl; což nemohl býti odhozen někam do houští, kde těžko jej lze hledati? Pan rada Reichenbach vzal tedy jen na ukázku dva markantnější, ač nemá toto valného významu; udeřena byla kamenem, toť jisto; jest-li byl takový či onaký — proto přec Hilsner nevinnen by nebyl.

IX.

O poměru vraždy Polenské k zavraždění Marie Klímové nepouštím se veřejně do kombinací; ale je možné, že obě vraždy souvisí, ovšem docela jinak, než je antisemitism předpokládá. Exhumace a vyšetření ostatků a další pátrání po některých poměrech osobních by v té věci přinesly světlo.

K tomu jen podotýkám tolik, že v posledních dnech našly se šaty zavražděné Klímové blízko nálézu její kostry, v nichž matka rozhodně poznala šaty své dcery a toto své tvrzení dokázala odstřižky látky, jež náhodou měla uschovány. Poloha obou těl byla tatáž, jakož i nápadným jest

---

býti ostrou hranou některého z velkých kmenů, nalezených poblíže mrtvoly, (obžaloba cituje až sem, v tištěném protokole je tečka; ale v protokole pitečním se pokračuje:) ačkoli tím nechceme říci, že způsobeno bylo jedním z dvou kamenů, které jakožto corpora delicti byly uschovány. Naopak podle tvaru jejich a potřísnění krví můžeme tvrditi, že to nebyl ani jeden ani druhý«. — (Proč nesebrány tedy a neuschovány kameny ostatní?!).

ta okolnost, že límec sukně Klímové jest podobným způsobem potrhán, jako límec u kalhot Anežky Hrůzové.

Celkový obsah brožury p. Masarykovy jest asi následující: Masaryk

1. hájí a popírá výrok samého Hilsnera, který se již před svědky přiznal;
2. obviňuje matku a bratra, ač již nejpřísnějším šetřením soudním i projevem sousedů Věžnických veškerý stín s nich sňat;
3. obviňuje ze suggesce soudní znalce, svědky i lékaře, sám jsa pod nemožnou suggescí neviny Hilsnerovy, jenž sám vinu doznal;
4. a to vše činí z humanity.

První, kdož Masaryka odsoudili, byli vlastní jeho žáci, kteří ho dříve ctili; či i ti snad byli pod nerozvážnou suggescí? — —

Přítomná brožurka budiž považována za příspěvek k volné, věcné diskusi o záhadné vraždě polenské. Jedná se nám o pravdu, k té možno dojíti cestou naprosté objektivnosti.

Revise procesu netřeba se obávati, spíše žádoucno, by zdánlivé nesrovnalosti se objasnily a pravda — nepřipouštící lichého výkladu — byla zajištěna.

Tvrzení naše opírají se o naprostou, zajištěnou určitost, o nevyvratitelná fakta, jež výkladu jiného nepřipouštějí. Tím jsme si jisti, tudíž i revisi, dojde-li k ní, hledíme vstříc klidněji, než leckdo jiný.

Po konfiskaci nové vydání.

Čtvrté vydání.

Profesor T. G. Masaryk

a

revise Polenského procesu.

Na základě odborných dobrozdání, výpovědí očitých svědků a místní situace

sestavil

EDV. KASAL.

Cena 10 kr.

Polná, 1899.

Nákladem Aug. Vítka v Polné. — Tiskem Karla Reyla v Praze-III.

HOME USE
CIRCULATION DEPARTMENT
MAIN LIBRARY

This book is due on the last date stamped below.
1-month loans may be renewed by calling 642-3405.
6-month loans may be recharged by bringing books to Circulation Desk.
Renewals and recharges may be made 4 days prior to due date.
ALL BOOKS ARE SUBJECT TO RECALL 7 DAYS AFTER DATE CHECKED OUT.

OCT 15 1974 0 0

RECD CIRC DEPT APR 26 '74

OCT 21 1982

REC. CIR. APR 22 1982

LD21—A30m-7,'73
(S810)476—A-32

General Library
University of California
Berkeley

M320627

Masaryk-Beneš collection

DB217
M3M3
V. 416

V. 416

M320627

U.C. BERKELEY LIBRARIES
C00845